

f. ई die höchste Herrin, Bein. der Durgā HARIV. 10279. Verz. d. Oxf. H. 39, b, 15, 93, a, 10. — 3) n. (sc. लिङ्ग) N. eines Heilighthums des Īva Verz. d. Oxf. H. 64, a, 6.

परमेश्वरतन्त्र (प + त) n. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 101, b.

परमेषु m. N. pr. eines Sohnes des Anu MATSJA-P. in VP. 444, N. 2.

— Vgl. परमेतु.

परमेष्ठ (परमे, loc. von परम, + स्थ) adj. am höchsten stehend P. 8, 3, 97. — Vgl. परमेष्ठिन्.

परमेष्ठि m. Nebenform von परमेष्ठिन् Oberhaupt, Obergott der Īaina: पञ्च परमेष्ठिन्स्मरन्कृदि ÇATR. 14, 237.

परमेष्ठिता (vom folg.) f. Oberhauptschaft PAÑĀAV. Br. 19, 13, 3, 22, 18, 1.

परमेष्ठिन् (परमे, loc. von परम, + स्थिन्) UNĀDIS. 4, 10. P. 8, 3, 97, VĀRT. 1) adj. an der Spitze stehend, der oberste; subst. Oberhaupt: ऋतमेव परमेष्ठि TBa. 1, 5, 5, 1. परमेष्ठिनी वाग्देवी AV. 19, 9, 3. याज्ञोप-याज्ञो ब्रह्मर्षी शान्मयत्ता परमेष्ठिनी MBh. 1, 6362. गुरु TANTRA im ÇKDR. तं वा परमेष्ठिन्पर्यगिरायुषा वर्षसा दधातु AV. 13, 1, 17. fgg. प्रेते वा गृह-पतौ परमेष्ठिकरणम् GOBH. 1, 1, 12 (Ind. St. 5, 286). AIR. Br. 8, 12. Bez. des Agni AV. 1, 7, 2. व्याप्तै परमेष्ठिनो ब्रह्मणापीपदाम तम् in den Ra-chen des Feuers 10, 5, 12. Gewöhnlich Bez. des höchsten oder eines der höchsten Götter der theologischen Speculation; bald Nebenbezeichnung des Praḡāpati (AV. 9, 3, 11. VS. 14, 31. TBa. 2, 2, 9, 10. 7, 9, 1. TS. 4, 3, 10, 8. ĀÇV. GAṆJ. 2, 4. M. 1, 80, 2, 77), bald sind Parameshthin und Praḡāpati gesondert und ihr Vorrang wechselt (AV. 4, 11, 7. 9, 7, 1. 10, 3, 24. 7, 17. 13, 1, 6. 15, 6, 9. 7, 2. 14, 12. VS. 8, 54. 15, 58. TS. 1, 6, 9, 2. 5, 7, 5, 5. TBa. 1, 4, 10, 9. ÇAT. Br. 6, 2, 3, 5. 8, 7, 3, 14. 14, 5, 5, 22. 7, 3, 28). Sohn des Praḡāpati AIR. Br. 8, 14. ÇAT. Br. 11, 1, 9, 14. fgg. पर-मेष्ठिनः प्राज्ञापत्यस्य व्रतम् N. eines Sāman Ind. St. 3, 222, a. von Brahman AK. 1, 1, 1, 11. H. 211. HALĀJ. 1, 6. MBh. 1, 32. 8150. 5, 4299. PRAB. 24, 11. von Īva MBh. 3, 1514. KUMĀRAS. 6, 70. Schüler des Brah- man Svajām̄bhū MÜLLER, SL. 440. von Viṣṇu RAGH. 10, 34. von Ga-ruḍa MBh. 1, 1249. von Manu Kākshus MĀRK. P. 76, 2. du. von Viṣṇu und ÇRI BHĀG. P. 6, 19, 13. bei den Īaina ein Arhant oder Obergott H. 24. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Aḡamtīḡha MBh. 1, 3722. fgg. des Indradjuma (Devadjuma) VP. 164. BUĀG. P. 5, 15, 3. — 3) m. eine Art Virāḡ RV. PRĀT. 17, 4. — 4) m. eine Art Çālagrāma-Stein ÇKDR. nach den PURĀNA. — 5) f. °ष्ठिनी eine best. Gemüsepflanze (ब्राह्मी) RĀĀN. im ÇKDR. — Vgl. पारमेश्वर.

परमेष्ठिन adj. eine dem Metrum zu Liebe gebildete Nebenform von परमेष्ठिन् इदं परमेष्ठिन् मनो वा ब्रह्मसंशितम् AV. 19, 9, 4.

परमैश्वर्य (परम + ऐ) n. Oberherrschaft VOP. 8, 53.

परंपर (परम्, acc. von पर, + पर) 1) adj. einer auf den andern fol-gend, einander ablösend: (हताः) गर्दभोद्धरथप्राप्ताः प्राप्ता वा स्युः परंपराः SUÇA. 1, 105, 3. °भोजन ein wiederholtes, nochmaliges Essen VJURV. 194. Vielleicht ist auch in der folgenden Stelle परं परम् zu einem comp. zu verbinden: सा ज्ञानतो ह्यापय नः सुकेशि परं परं पाण्डवा-नो रथस्थम् Einen nach dem Andern MBh. 3, 15697. परंपरम् adv. Einer nach dem Andern, in steter Folge: तीहणो ऽभिनिहितः परंपरं मृ-डुस्त्वयः VS. PRĀT. 1, 125. — 2) m. a) des Enkels Enkel H. 344. MED.

r. 279. Urenkel und dessen fernere Nachkommen H. an. 4, 267. — b) eine Art Gazelle H. an. MED. — 3) f. घ्रा a) eine ununterbrochene Reihe, — Kette, stete Folge; = अन्वय H. an. = संतान MRD. = परिपाटि MED. ÇABDAR. im ÇKDR. इत्वाकूपाम् MBh. 3, 13621. शिष्य° SĀM̄KJAK. 71. मुनि° KUMĀRAS. 6, 49. राज° RAGH. 6, 5. KĀTHĀS. 23, 68. घृथि° (pl.) Spr. 1239. घ्रात्म° KĀM. NĪTIS. 11, 64. उद्यान° MRĀĒH. 121, 4. RAGH. 6, 85. वक्त्र° 40. सोपान° 3, 69. काष्ठच्छेद° 12, 100. बाण° VIKR. 70. घ्न° RĀĀGĀ-TAR. 2, 130. शिवलि-ङ्ग° 3, 114. मनोरथसरित्° PRAB. 35, 1. कल्याण° RAGH. 2, 50. KĀTHĀS. 18, 44. 22, 257. पुण्य° HIT. 33, 13. Schol. in der Einl. zu KĀURAP. (wo so zu le-sen ist st. पुरा परं परा). अतिक्लेश° PAÑĀAT. 251, 9. कष्ट° Spr. 1023. दुःख° SADDH. P. 4, 13, b. मन्त्रार्थ° RĀĀGĀ-TAR. 1, 198. अयमान° PAÑĀAT. 234, 8. °प्रात überliefert BHĀG. 4, 2. परंपरायात् dass. VARĀH. BRH. S. 52, 1. अन्ध° eine blinde Tradition KAP. 3, 81. Vgl. कर्पा°. — b) Mittelbar-barkeit: सात्तात्परंपरा वा unmittelbar oder mittelbar, direct oder in-direct MADHUS. in Ind. St. 1, 13, 3. 19, 16. °संबन्ध eine mittelbare, äussere Verbindung im Gegens. zu सात्ताद्योग eine unmittelbare Verbindung P. 8, 1, 24. Sch. °वाहन ein mittelbares Vehikel, wie z. B. der Träger einer Sänfte, das an einen Karren gespannte Pferd u. s. w. AK. 2, 8, 3, 26. H. 739. — c) Verletzung, Beschädigung, Tödtung H. an. MED.; vgl. परंपराक. — Vgl. परंपर्य.

परंपराक n. das Schlachten eines Opferthiers AK. 2, 7, 25. H. 830. — Vgl. परंपरा.

परंपरीणा (von परंपरा) adj. f. घ्रा von den Vorfahren ererbt, — über-liefert: लक्ष्मी परंपरीणा त्वं पुत्रपौत्रीणांतां नय BHĀTT. 5, 15.

परमण (पर + र) m. ein fremder Liebhaber, ein Nebenmann PAÑ-ĀT. 1, 196.

पररीणा n. 1) = पर्वन्. — 2) = पर्यावत्तरम. — 3) = पर्यासिरा. — 4) = घृतकम्बल H. an. 4, 82. fgg. — Vgl. परंपरीणा.

पररु m. eine best. Gemüsepflanze WILS. und ÇKDR. nach TRIK.; die gedr. Ausg. (2, 4, 33) hat aber पररु.

पररूप (पर + रूप) u. der nachfolgende, an zweiter Stelle stehende Laut P. 6, 1, 94.

परलोक (पर + लोक) m. die jenseitige Welt ÇAT. Br. 14, 7, 1, 9. M. 4, 238. 243. 5, 153. R. 1, 62, 9. 2, 33, 27. KUMĀRAS. 4, 10. PAÑĀAT. 207, 21. RĀĀGĀ-TAR. 1, 39. PRAB. 28, 1. SIDDH. K. zu P. 4, 4, 60. °यान der Gang in die andere Welt, das Sterben Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 27, 13. °गम H. 323. °गं BRAHMAN. 1, 32. °गत Spr. 1323. °गमनागमन MADHUS. in Ind. St. 1, 20, 5. °लोकार्थिन् HIT. 73, 17. °वक्त्रा नदी MBh. 9, 44 1. In Derivaten von परलोक (vgl. पारलौकिक) werden die Vocale beider Glieder verstärkt nach gaṇa अनुशक्तिकादि zu P. 7, 3, 20.

परवत् (von पर) adv. wie ein Fremder KĀTHĀS. 27, 185.

परवत्ता (von परवत्) f. das Bereitsein Jmd zu Willen zu sein, — zu gehorchen VIKR. 155. परवत्ता तवोचिता es ziemt sich, dir zu Willen zu sein RĀĀGĀ-TAR. 4, 75.

परवत् (von पर) adj. von einem Andern abhängig, zu gehorchen, zu dienen bereit AK. 3, 1, 16. HALĀJ. 2, 186. ÇĀK. 53. 26, 7. RAGH. 2, 56, 8, 80. R. 3, 35, 5. MBh. 3, 13131. परवत्तौ स्वो ब्रूहि किं कर्वावहे so v. a. wir stehen zu deinen Diensten 13, 2731. 14, 799. MĀLAV. 74, 11. MĀRK.